

ጥዕና ናይ ውሉድካ

ምኽሪ ንወላዲ

ትግርኛ ናብ ፈረንሳኛ መዝገበ ቃላት

ሰላም	Bonjour
ናይ ውሉደይ ስም	Mon enfant s'appelle
ናይ .....ወርሒ ቐልዓ	Mon enfant a .... mois
ናይ .....ዓመት ቐልዓ	Mon enfant a .... ans
ነፍሰ ጸር አየ	Je suis enceinte
ውሉደይ ሓግሙ አሎ/አላ	Mon enfant est malade
ውሉደይ ረስኒ አለዎ/አለዋ	Mon enfant a de la fièvre
ውሉደይ ሰዓል/ጉንፋፅ አሌዎ	Mon enfant tousse
ውሉደይ ናይ ምትንፋሱ ጸገም ንሩ/ኔራ	Mon enfant a de la peine à respirer
ውሉደይ ተምላሰ ንሩ/ኔራ	Mon enfant a vomé
ውሉደይ ተቅማጥ ሒዝዎ/ሒዝዋ	Mon enfant a des diarrhées
ውሉደይ ናይ ጨጎራ ሕማም ንሩ/ኔራ	Mon enfant a mal au ventre
ውሉደይ ሺንቲ ክወጽእ/ክትወጽእ ይቀንዝ	Mon enfant a des brûlures en faisant pipi
ውሉደይ ሃለዎት አጥፊኡ/አጥፊአ	Mon enfant a fait un malaise
ውሉደይ ናይ ቆርቦት ጸገም ንሩ/ኔራ	Mon enfant a un problème de peau
ውሉደይ ተሃሪሙ/ተሃሪማ	Mon enfant s'est blessé
ውሉደይ ድርቀት አለዎ/አለዋ	Mon enfant est constipé
ውሉደይ ብዘይ ምቁራጽ አናበኸዩ/አናበኸዩት	Mon enfant pleure
ውሉደይ ምግብን ፈሳሲን አብዩ/አብዩ	Mon enfant ne mange plus/ne boit plus
ውሉደይ ጠምዩ/ጠምዮ	Mon enfant a faim/soif
ውሉደይ ድምዩ/ደምዮ	Mon enfant saigne
ውሉደይ ጸረርታ አለዎ/አለዋ	Mon enfant a le nez qui coule
ውሉደይ ወዲቁ	Mon enfant est tombé
ውሉደይ አለርጂ ናይ....	Mon enfant est allergique à ...
ሓገዝ ደልዮ	J'ai besoin d'aide
ናብ ክፍሊ ህጹጽ ርዲኤት ክኸይድ ደልዮ	Je dois aller aux urgences
ሓኪም/ሓኪም ስኒ ደልዮ	Je dois voir un médecin/dentiste
ሆስፒታል አበይ አሎ	Où se trouve l'hôpital ?
ህጹጽ ርዲኤት አዩ	C'est une urgence!
መድሃኒት	Médicaments
ቴርሞሜትር	Thermomètre
መዘነጎ ጨርቁ	Pansement

ትሕዝቶ

አካላትና 4

ምክልካል

አመጋግባ ህጻን ንእሺቱ ቆልዓን 6

አስናን 11

ቪታሚንዳ 12

ኣይሮን 13

ክታብት 14

ሃንደበታዊሞት-ህጻን 15

መዓልታዊዘጋጥምኣደጋታት 16

ምክልካል

ረስኒ 20

ጉንፋፅ 23

ሰዓል 26

ሕርኸርኸ ናይ ጎረሮ 27

ዕንጫረ (ድርቀት) 28

ውጽኣትን ተምላስን 30

ቐይሕ መቐመጫ 33

ቁማል 34

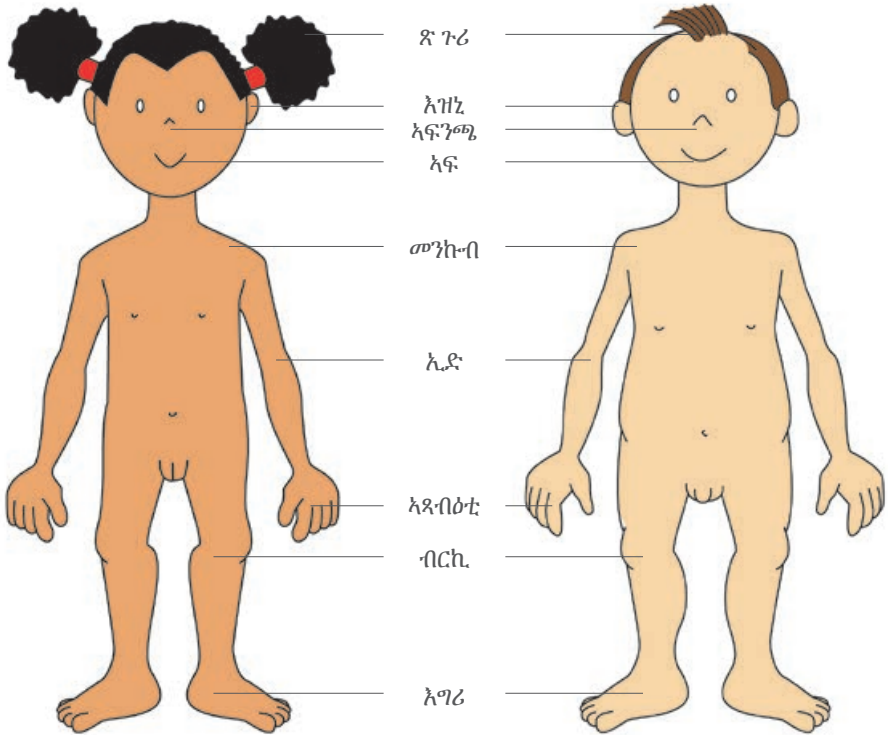
ብኸያት ናይ ዕሸል 36

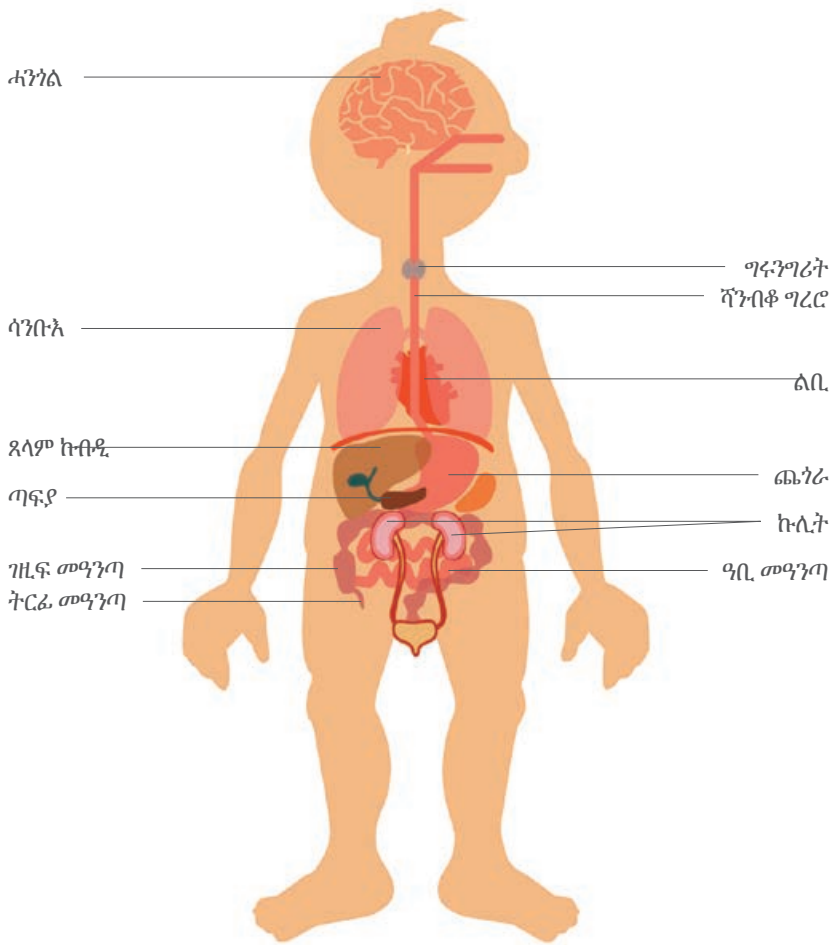
ህጹጽ

ናይ መጠንቀቕታ ምልክታት 38

አካላትና

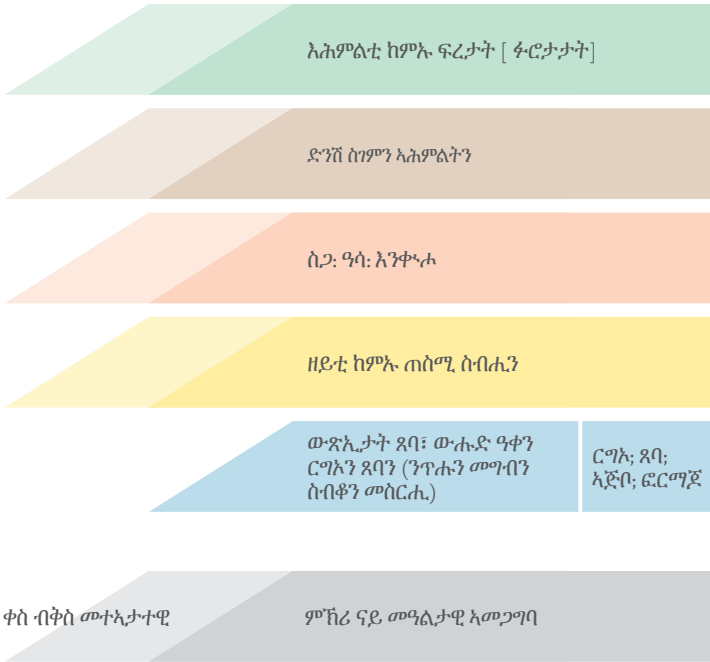

ምምጋብ ናጽላ ወይ ዝደልደለ ህጻን

ካብ 0 ከፋብ 4 ወርሒ	ካብ 5ይ ወርሒ	ካብ 6ይ ወርሒ	ካብ 7ይ ወርሒ	ካብ 8ይ ወርሒ	ካብ 9ይ ወርሒ	ካብ 10ይ ወርሒ	ካብ 11 ወርሒ	ካብ 12 ወርሒ	ልዕሊ 13 ወርሒ
ጸባ ጠብ ኣደ ወይ ጸባ ሕፋጭ			ጸባ ወላዲት ወይ ጸባ ሕፋጭ ወይ ካልእ ኻኩዳልው ናመጻኢ ምግቢ					ጸባ ጠብ ኣደ ወይ ጸባ ሕፋጭ ወይ ጸባ ላም	

ካብ ውጽኢት «መእተዊ ኣመጋግባ ህጻናት» ማሕበር ኣመጋግባ ስዊዝ፣ ማሕበር ሓካይም ህጻናት፣ 2011

ጸባን ውጽኢት ጽባን

ለብዋ ጡብ ወላዲት እቲ ዝበለጸ እዩ፡ ጡብ ወላዲትን ዝተቃመመ ጸባን እክል እዩ ንህጻን ኩብ ፭ ክሳብ ፮ ወርሒ ዓመቶም፡ ማይ ምሃብ ኣድላይ ኣይኮነን።

- ▶ ኩብ ፮ ክሳብ ፯ ወርሒ ፡ ቁሩብ ርግኦ ምስ ጡሑን ፋሩታ ውይ ክእ ጸ-ርይ ጸባ ምስ ዝብሰለ ምግቢ፡
- ▶ ኩብ ፩ ዓመት ንድሕር ማዕልቲ ማዕልቲ ካብ ፫ ክሳብ ፬ ደሲ ጸባ ላም ወይ ክእ ናይ ጸብ ውጺኢት { ሮግዎ፡ ን እሺተይ ስዊዥ ሮግዎ ሙቁር ፡ ፎርማጆ..... }

ፈሳሲ

- ▶ ድሕሪ 4-6 ወርሒ ፡ ጸባ ጥራይ ዘይኮነ ካልእ ፈሳሲ ምጥቃም ይከኣል። ብዝበለጸክኦ ማይ ወይ ቫሂ ናይ ህጻናት ሺኮር ዘይብሉ። ካልእ ዝሰቲዎ ፈሳሲ ብዝተካለ መንገዲ መጥንቓቅ ። ካብ ሺኮራዊ ዝኮነ መስተታተ ኣዚካ ምጥንቓቅ ካልእ ሳባቤን ከም ሕማም ሰኒ { ኣብ 7ጽ ፩፩ ኣሎ መግለጺ ብዛዕባ ንይ ሰንታት }
- ▶ ህጻን እኩል ዝኮነ ማዕልታዊ ምግቢ እንተ ረኪቡ ለይቲ ኣድላይ ኣይኮነን ቤብሮንን ጡብን ።

ፍሩታታት

- ▶ ካብ5-6 ወርሒ፣ ሙዝ፣ ሜሊ፣ ሚሽሚሽ፣ ሓብሓብ፣ ኩኸን፣ በርቆቾ ካልኦትንከከም ዝፈርየሉ ወርሓት ምሃብ ይከኣል።

ኣሕምልቲ

- ▶ ካብ5-6 ወርሒ፣ ካሮት፣ ዙኪን፣ ፊኔ፣ ዱባ፣ ሰላጣ፣ ባርባቤቶላ፣ ስፒናቺ፣ መለዛ፣ ኮሚደረን ካልኦትን፣ ከከም ዝፈርየሉ ወርሓት ምሃብ ይከኣል።
- ▶ ድሕሪ6 ወርሒ፣ ኩሉ ዓይነት ኣሕምልቲ ምሃብ ይከኣል።

ድንሽን አእኻልን

- ▶ ኣብ ሞንጎ 5 ን 6 ን ወርሒ፣ ጎረ ጎረ ባ ጡብ ኣደ፣ ፕሕኒ መሳሊ ብግቡእ ዝተጣሕኑ ኣእኻል ምሃብ ይከኣል።
- ▶ ኣብ 9 ወርሒ ንደሓር፣ ብግቡእ ዝተፈትፈተን ዝተርከሰን ድንሽ፣ ፓሲታ፣ ባኒ፣ ኣብ ኣእኻል ዝተመስርሐ ስርናይ፣ ዝተመስርሐ ስገም፣ ናዝ፣ ብልቱግ፣ ከም ውን ብርስንን ካላኣትን።

ስብሒ

- ▶ ኣብ 5-6 ወርሒ፣ ሓንቲ ሻሂ ማንካ ዜይቲ ጃንዳ ኣድሪ (ኣብ ብጫ ዕምበባ ዝወጽእ ዘይቲ) ኣብ መዓልታዊ ንጉብሮ መግቢ ንውሰኽሉ፣ ዘይትን ጠስምን ኣይመረጽን።

ስጋ፣ ዓሳን እንቃቕሖን

- ▶ ኣብ 5 ወርሒ፣ መዓልታዊ ሓንቲ ሻሂ ማንካ ስጋ ወይ ዓሳ፣ ወይ 1/4 እንቃቕሖ (ፃዕዳኡን ብጫኡን)።
  - ▶ ኣብ 12 ወርሒ ንደሓር፣ ኣብ ሓደ መዓልቲ ክሳብ 2 ማንካ ሻሂ ስጋ ወይ ዓሳ፣ ወይ 1/2 እንቃቕሖ (ፃዕዳኡን ብጫኡን)።
- ስብሒ ዘይበዝሖን ፍኩስ ዝበለ ስጋ እንተኾነ ተመራጺ ይኸውን።

አለርጂክ ወይ ፍሉይ ኩነታት ምስ ዘጋጥም ናብ ንጉሲምኩም ተወከሱ.

ለበዋ

- ▶ ካሳብ ፩ ዓመት ቀመም ወይ በርበረ ዝእመሰሉ ነገራት ኣብ ምግቢ ክትዎስኩሉ ተጠንቀቅ
- ▶ ካብ ቀንጠብጠብ ምብላዕ ተጠንቀቅ
- ▶ ቅድሚ 1 ዓመት ዕሹግ መግብታት ኣይትመግቡ (ናይ ኣሕምልቲ ጽሚቅ፡ ርግኣ፡ ፋጆሊ)።
- ▶ ምስ ኩነታት ዕብየት ኣስናኑ ዝሰማማዕ መግቢ ክወሃብ ኣለዎ።
- ▶ ቀስ ብቀስ ከዓ ምስ ሓደሽቲ መግቢ ኣላምዶ፡ ሓንቲ መግቢ ኣብ ሓንቲ መዓልቲ።
- ▶ ብዝተኻለለ መጠን ኣብ ስድራቤታዊ መመገቢ ጣውላ ቦታ ኣዳሉ ንውሉድካ/ኪ።
- ▶ ንዝበለጸ ኣመጋግባ ድሕሪ ሓደ ዓመት ዝተቀልወ ምግብታት ክወሃብ ይከኣል፡ ሓደ ጊዜ ኣብ ነዊሕ እዋን።
- ▶ ቪታሚን ዲ ካብ ትውልዲ ክሳብ 3 ዓመት ኣገዳሲ እዩ።(ተወሳኺ ሓበሬታ ኣብ ገጽ 12)

ህጻን ዝበልዎ ብዝሒ ኣብ ማዕልታዊ ይቃያየር፡ እዚክእ ዘሎ እዩ።

መጠን ቀቕታ

ትሕቲ 3 ዓመት ቆልዓ ፉል፡ ዓዩ፡ ጥረምረ ዘለዎ ባኒ፡ ተረርቲ ፍሬታት፡ ወይኒ፡ ዓጽሚ ዘለዎ ዓሳ ክሓንቆም ስለ ዝኸለል ነዘን ዝጠቀስናየን ምግብታት ካብ ምሃብ ንቆጠብ.

አስናን

ንውሉድካ/ኪ ጽሩይ ዘይባዕኮኸ ስኒ ምህላው ንምኽ-ምሳዕ መግቢ ኣገዳሲ'ዩ።

ዝባዕኮኸ ስኒ ኣብ አስናን ዘለው ንኣሸቱ ጎዳጉዲ ቃንዛ ዝፈጥሩ ኣዮም፣ ስንኻ ስርዓታዊ ኮይንካ ዘይምብራሽ ምብዕኻኸ የኸትል። ዝባኸቦኸ ሓደሰቲ ጊዝያዊ ስኒ ኣብ ግዚኡ ተዘይተሓኪሙ ነቲ ዝመጽእ ሱር ስኒ ክጎድኦ ይክእል እዩ።

ናይ መጀመርታ አስናን ብደቂቕ ኣጽርዮ

እታ ቀዳመይቲ ስኒ ካብ ዝወጸትሉ እዋን ጀሚርካ፣ ነቲ ስኒ እንተውሓድ ክልተ ግዜ ኣብ መዓልቲ ብፈኩስ ናይ ቆልዑ መጽረዩ ስኒ ገይርካ መውጽ፣ ፍሎሪን ዘልዎ ናይ ቆልዑ ሳምና ስኒ ድማ ተጠቐም።

ግቡእ ክንክን ስኒ ካብ ጸገም ናይ ስኒ የጋላግል

ውሉድካ ነገራት እናኸኣለ ብዝኸደ ባዕሉ ምብራሽ ስኒ ከምዝኸእል ግበር።

እናዓበየ ብዝኸደ ቡብግዚኡ ጽሬት ስኒ ውሉድካ ኣረጋግጽ። ክሳብ 8 ዓመት ዘሎ ጊዜ ኣጋ ምሽት ምብራሽ ተመራጺ እዩ።

ርኢ ቶ

- ▶ ውሉድካ ድሕሪ መግብን ብፍላይ ድሕሪ ሽኮራዊ መግብን ኣስናኑ ክሃፁብ ክቡረሽ ኣለዎ።
- ▶ ናይ ቆልዓ ጥጦ፣ ማንካ፣ ካልእትን ብኣፍና ኣይንሓዘም፣ ምኽንያት ድማ ባክተርያ ብቐሊሉ ክሓልፍ ሽለኸእል ኣዩ።
- ▶ ብዝተኸአለካ መጠን ጥጦ ኣብ ኣፍ ውሉድካ ኣይሓደር፣ ነስናን ብቐሊሉ ከባዕኹኸ ይኸእል እዩ።

ቪታሚን ዲ

ቪታሚን ዲ ካልሂደም እናተባህሎ ዝፍለጥ ንጽረ መግቢ ናብ ውሽጢ ንብስና ክምጠጥ ኡብ ምግባር ወሳኒ ተራ ዝፃወት ዓይነት ቪታሚን ኮይኑ ኣዕጅምትና ክተርር ካዓ ይሕግዝ እዩ። ቆርብትና ንፀሓይ ክቃላዕ ከሎ እዚ ቪታሚን ክርከብ የኽእለና ማለት እዩ። ኮይኑ ግና ኣካላትካ ብቐጥታ ናብ ፀሃይ ክቃላዕ ኣይትግበር።

ነዚ ንምምልእ ከዓ ካብ ክለተ ሰሙን ጀሚሩ ክሳብ 3 ዓመታት ዝዕድሚኦም ህፃናት ወይ ከእ ሕፅረት ቫይታሚን ዲ ዝራኣዮሎም ህፃናት እንተኾይኖም ከዓ እቲ ሓኪም ህፃናት ብብዕሉቱ ብመልክዕ ንግብ ክወሲድዎ ዝኽእሉ ቪታሚን ዲ ክእዘዙሎም ይኽእል እዩ።

ፍወሲ

ዝተፋላለዩ ዓቀፍት ቪታሚን ዲ ኣሎ።

ንልክዕ ዓቀን ንዶክተርካ ተወክሱ።

ስም		
መዐሸጊ		
ዝእዘዘሉ መድሃኒት	ኩሎም ህፃናት ካብ ናፅላ(ዐ)ክስብ 3 ዓመት ቆልዓ ልዕሊ 3 ዓመት፥ ጉድለት ቪታሚን ዲ ምስ ዝርእ	ኩሎም ህፃናት ካብ ናጽላ(ዐ)ክስብ 3 ዓመት ቆልዓ ልዕሊ 3 ዓመት፥ ጉድለት ቪታሚን ዲ ምስ ዝርእ
0-1 ዓመት ቆልዓ	ኣብ መዓልቲ 1ንቲ ንግብ ብማንካ ምስ ፀባ ጡብ ኣደ ወይ ዝፈልሐ ጸባ ላም ሓዊስካ	ኣብ መዓልቲ 4ዕተ ንግብ ብማንካ ምስ ፀባ ጡብ ኣደ ወይ ዝፈልሐ ጸባ ላም ሓዊስካ
1-3 ዓመት ቆልዓ	ኣብ መዓልቲ 1ንቲ ንግብ ምስ ፈሳሲ ሓዊስካ	ኣብ መዓልቲ 6ሽተ ንግብ ምስ ፈሳሲ ሓዊስካ

አይሮን

አይሮን ቀይሕ ዋህዮታት ደም አብ ምስራሕ ኣዝዩ ኣገዳሲ ዝኾነ ንፅረ ነገር እዩ። ሙብዛሕቲኡ እዋን ኣብ ውሽጢ ዝተመጣጠነ እዩ ተባሂሉ ኣብ ዝውሰድ መግቢ ንውላድኻ እኹል ዝኾነ ኣይሮን ሒዙ ኣሎ ማለት እዩ።

ኮይኑ ግና ውሉድካ ሕጽረት ኣይሮን ዘጋጠሞ እንተኾይኑ ድኻም ንክስምዖን ኸጸምልውን ይኸእል እዩ። ውጽኢት ናይዚ ምትካእ ሓደሽቲ ቀይሕቲ ዋህዮታት ደም ይጎድል። ቀልቲፉ ይደክም ኣቃልቦኡ የጠፍእ። እዚ ማለት ሕማም ደም ዋሕዲ እዩ ማለት እዩ ።

ውሉድካ ዋሕዲ ኣይሮን ምስ ዝህልዎ፣ ንፍወሳ ናብ ዶክተር ብእዋኑ ኺድ፣ ብመልክዕ ዝነጥብ ወይ ኮዓ ክኒና ክህበካ/ኪ ኣዩ።

ክታቦት

ክታቦት ንውሉድና ካብ ከበድቲ ሕማማትን ክሳብ ሞት ከብጽሑ ዝኸለሉ ሕማማትን ብውጽኢታዊ ዝኾነ መንገዲ ይከላኸለልና።

ኣብ ግቡእ ዕድመ ዘይተዋህበ ክትባት ወላ ምስ ሓለፊ ክውሰድ ይግባእ። ሓድሓደ ክትባት ከም ኣንጻር ወይቦ (hépatite A) ከከም ኺጋጥሙ ዝኸለሉ ሳዕቤናት ድሕሪ ምግንዛብ ክወሃብ ይከኣል ኢዩ ።

ንህጻን ወይ ንንእሽቶ ቆልዓኻ ናይ ክታቦት መደቦት ንምፍላጥ፣ ምስ ሓኪም ናይ ቆልዑ ተመያየጥ።

ሃንደበታዊ ሞት ዕሸልት

ሃንደበታዊ ሞት ዕሸላት ዘጋጥመሉ ኣብ ግዜ ድቃስ ኾይኑ ክሳብ እዚ እዋን እዚ ጠንቂ ምኽንያት እንታይ ምዃኑ ኣይፍለጥን እዩ።

ሰዒቦም መምርሒታት ካብ ዝድንገታዊ ሞት ከናገራካ ይኸእል እዩ።

- ▶ ንውሉድካ ብዝተኸእለካ መጠን ብሕቕ ከም ዝድቅስ ግበር፤ እንተትኸእሉ ኣብ ፍርቂ ኣካላት ዘእቱ ናይ ኮበርታ ከረጺት ምድቃስ ይከአል፤ ድርዕቶ ኮበርታ ተዘይተጥቀምካ ተመራጺ።
- ▶ ውሉድካ ዘለዎ ክፍሊ ብዝተኸእለካ መጠን ኣየር ከም ዘሎ ኣረጋግጽ።
- ▶ ኣዝዩ ሙቀት ኣብ ዘለዎ ጊዜ ከዓ ንውሉድካ ክዳውንቲ ተዘይደራረብካዮ ተመራጺ እዩ።
- ▶ ኣብ ከባቢ ውላድኩም ሽጋራ ካብ ምትካኽ ተዓቀቡ።

ጸባ ጡብ ኣደ ካብ ሃንደበታዊ ሞት ዕሸል ይከላኸል።

አገዳሲ ሓብሬታ
 ውሉድካ ካብ ድቃሱ ዝነቅሖሉ ኣዋን ከዓ፡ ብኩባዩ/ ብኩባዩ ኣደቆስካ ኢደም ንቅድሚት ጊርካ ፣ ርእሶም ምልዐል ክላመዱ ምግባር ከምእ ክኣ ሰዋንቶም ክምጠጣ ማንዲ ሕቄ ክተርጉ፤ ብፍላይ ሐፍ ምባል ክላመዱ፤ ርእሶም ጸብቅን ከቢብን ክከውን

ዕለት ዕለት ከጋጥሙ ዝኸእሉ ልሙዳት ሓደጋታት

ሓደጋ ምውዳቕ ተጠንቀቕ

ኩሉኻዕ ኣተኩሮኻ ካብ ውሉድካ ኣይትፍለ።

ቆልዓኻ ኣብ ደብሪ (ኣስካላ) ብፍጹም ቦይኑ ኣይትግደፎ።

ብሽክለታ ኸትዝውር ከለኻ፣ ኩራዕ ርእሲ (ሀልመት) ናይ ብሽክለታ ንውላድኻ ግበረሉ።

መሳኹቲ ናይ ገዛ ኸትከፍት ከለኻ፣ ውሉድካ ብዱካ ወይ ሴድያ ተጥቂሙ ደይቡ ብመስኮት ወዲቁ ንሓደጋ ከይቃላዕ ተጠንቀቑሉ።

ካብ ሓደጋ ኤሌክትሪክ፣ባሪዕን ስርንቕታን ተጠንቀቅ

ናይ ሶኬት ወይ ኤሌትሪክ ነጂላት ብናይ ኤሌክትሪክ መኅደኒ ጎማ ወይ ከዓ ፕላስቲር ገይርካ ክደና።

ውሉድካ ናብ ውዑይ ድስቲ ወይ ፔርሙስ ወይ ፎርኖ ካይቀርብ ተጠንቀቅ።

ውሉድካ ኣብ ጊዜ ምሕንባስ፣ ማይ ዘለዎ መሕጽብ ነብሲ፣ ዒላን ቀላይ መሳሊ ዘለዎ ኣክባቢ ካይቀርብ ጽኑዕ ሓለዎ ግበር።

ክብ መርዛም ነገራት ተጠንቅቆ

ኩሉ መድሃኒትን ናይ መጽረይ ኬሚካላትን ቐልዑ ኣይዘይበፅሁሉ ቦታ ኣቐምጥ።
ናይ ጽሬት ኬሚካላት ቅድሚ ምግዛእኻ መርዛም ከይኸውን ኣረጋግጽ።

!

መጠንቅቓታ

ውሉድካ መርዛም ነገር ምስ ዝወስድ፣ ናብ ☎ 145 ብምድዋል ህጹጽ ረዲኤት (ኢ.መርጀንሲ ብምባል) ቅጽበታዊ ሓገዝ ሕተት።

ኣብ ጽርግያ ዘጋጥም ኣደጋ ወግድ

ውሉድካ ብመገዲ እግሪ ወይ ማርሻቤዲ ክኸይድ ከም ዘለዎ ኣረድኣዮ፣ ጽርግያ ኣብ ትሳገረሉ ጊዜ ኢዱ ብግቡእ ሒዝካ ምስጋር ምሃር።

ካብ ትኪ ሽጋራ ተወገድ

ናይ ሽጋራ ትኪ ንናይ ትንፋስ ስርዓት ንዳኢ እዩ። ኣብ ገዛን፣ ጥቃ ውሉድካን፣ ሽጋራ ምትካኸን ናይ ሽጋራ መጉሓፍን ኣወግድ።

ካብ ተኸታታሊ ብርሃናት ናይ መሳኸኑቲ ቲቪ ርሓቐ

ቆልዓ ብንእሱ ናብ መሳኸኑቲ ቲቪ፣ ዓቢይቲን ኣእሹቲን ሞባይል፣ ኮምፕዩተርን ምቕራብ ንናይ ዓይኒ ምዕባል ኣብ ሓዲጋ እዩ ዘውድቑ። ብዝተኸእለካ መጠን ውሉድካ ካብዚ ብርሃናት ተኸላኸለሉ።

ቅድሚ 2 ዓመት፥

ውሉድካ ቲቪ ካብ ከይርእዩ ግበሩ።

ካብ 3 ክሳብ 6 ዓመት፥

ክሳብ 30 ደቂቕ ጥራሕ ዝኸውን ቲቪ ምርኣይ ይከኣል።

ኣብ ክፍሊ ናይ ውሉድካ ቲቪን ፈጊምካ ኣይትግበር።

ረስኔ

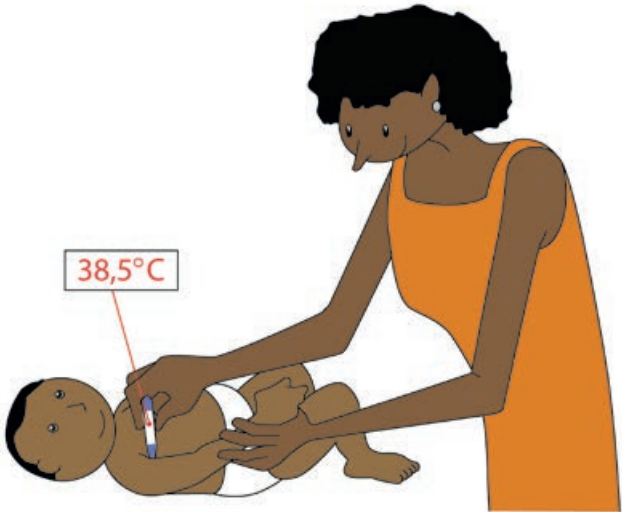
ናይ ዓቕን ሙቕት አካላትና ካብ 38° ሰንቲግሬድ ንላዕሊ ምስ ዝሓልፍ ረስኔ ይበሃል።

ረስኔ አካላትና ብውሽጣዊ ናብ ሕማም ወይ ረኽሲ ኪቃለስ ከሎ ዘርእዮ ባህሪ እዩ። ንኣብነት ጉንፋዕ ክንሓምም ከለና ነርእዮ ባህሪ

ክመሳሰል ይኸእል እዩ። ዋላኳ ብዙሓት ንኡስ ረስኔ ዘለዎም ሕማማት ብዘይ መድሃኒት ክሓውዩ ዝኸእሉ ተኾነ። ሙብዛሕቲኡ ኣዋን ብዘይ ሕክምና ክሓውዩ ከዓ ይኸእሉ ማለት እዩ።

ናይ ውሉድካ ሙቕት ዓቕን?

ውሉድና ዝተፈላለዩ መገዲ ተጥቂምና ሙቕት ክብሉ ክንዕቅና ንኸእል ኢና። ኣብ ትሽትሽን፣ ኣብ መቀመጫን፣ ተጠቂምና ክንዕቅን ንኸእል። ብዝመረጽካዮ ኣገባብ ዓይነት ተጠቀቐም፣ ሙቕት ንልከዕ እቲ ዓቀን ሙቕት ቴርሞሜተር ምሉእ ብምሉእ ኣብ ንቁጾ ቆርበት ክለግብ ኣለዎ።

ረስኒ ምስ ዝህሉ ክግበር ዘለዎ ኣገባብ?

ኣብ ናጽላ ዕድሚኡ ትሕቲ 3 ወርሒ

ቀረባ ዘሎ ሓኪም/ሓኪምካ ትወከሱ፣ ዋላ ውን ዘይሓመመ ተመሰሉ።

ኣብ ቆልዑ ዕድሚኡም ልዕሊ 3 ወርሒ

- ▶ ውሉድካ ክዳኑ ኣውፅእሉ፣ ጥርሑ ግበር
- ▶ ዝሕል ዝበለ ፈሳሲ ሃቦ/ሃባ
- ▶ ዘለዎ ክፍሊ ካብ 18ን 20ን ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ክኸውን ኣለዎ።
- ▶ ኣብ ፍርቂ ሰዓት(30 ደቂቅ) ደጊምካ ዓቀን ውሰድ

ውሉድካ ቀጨውጨው ይብሎ ተሃሊዶ ምቆቱ ከኣ ካብ 39 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ወይ ንላዕሊ እንተ በጺሑ፣ ዶክተር ዝኣዘዘልካ ናይ ረስኒ መድሃኒት ሃቡ። እዚ ኩሉ ንርካ ለውጢ ተዘይረኹብካ ናብ ዝቀረበ ሕክምና ወይ ዶክተር ኬድካ ኣድላዩ ፍወሳ ውሰድ።

ውሉድካ ቀጨውጨው እናበለ ምቆቱ ትሕቲ 39 ° ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ተኸይኑ፣ ብቀረባ ኹነታቱ ተኸታተል፣ ብዙሕ ለውጢ ዘየርኡ ተመሰሉ ምኽሪ ዶክተር ሕተት።

ረስኒ ዘለዎ ቆልዓ ብዘይ ጸገም ክሳብ እንዳ ሓኪም ንክኸይድ ክወጽእ ይኽእልዮ.

ነቲ እቲ ሓኪም ህፃናት (ክኢላ) መዓሰ ኢኻ ተውከሶ?

ውሉድካ እዚ ኣብ ታሕቲ ተዘርዚሩ ዘሎ ተርእዮ ምስ ትርእየሉ ብህጹጽ ካብ ዶክተር ሓገዝ ትሓተሉ ሰዓት እዩ።

- ▶ ውሉድካ ኣሻቃሊ ኹነታት ምስ ዝበጸሕ
- ▶ ወዙ ምስ ዝጠፍእ፣ ኣተኩሮኡ ምስ ዝዘሕል
- ▶ ቅልጡፍ ትንፋሲን ሰዓልን ምስ ዝህልዎ
- ▶ ቀይሕ ሃሳስ ነጠብጣብ ኣብ ኣካላቱ ምስ ትርኢ
- ▶ ሓማም ርእሲ፣ ተምላስ፣ ክሳዱ ምንቅናቅን ምቅናዕን ምስ ዝኸብደን

ብቀትሪ መዓልቲ ክኸውን ከሎ።

- ▶ ረስኒ ውሉድካ ልዕሊ 3 መዓልቲ ምስ ዝቅጽል
- ▶ ድሕሪ ሕማም ሰዓል ወይ ጉንፋዕ፣ ረስኒ ኣብ ኣካላቱ ነዊሕ ምስ ዝጸንሕ
- ▶ ምስ ቃንዝ ዝተተሓሓዘ፣ ቃንዝ ጎረሮ፣ ቃንዝ እዝኒ፣ ቃንዝ ጨጎራ፣ ሺንቲ ክወጽእ ከሎ ቃንዝ ተሃሊ

ረስናዊ ምንቅጥቃ(ምንፍርፋር)

ውሉድካ ረስኒ ኣለዎ- ሃለዎቱ የጥፍእ (ዓይኑ ይግምጠል)፣ ልኡም ኣካላት ወይ ተሪር ኣካላት ይኸውን፣ ረምታዊ ምንቅጥቃት ኣብ እግሪ፣ ብርግጽ ረስናዊ ምንቅጥቃት እዩ። ካብ 6 ወርሒ ከሳብ 6 ዓመት ዘሎ ጊዜ ከጋጥም ይኸእል።

ዝበዝሐ ግዜ ድሕሪ ሓደ ደቂቅ የቋርጹ እዮም፣ ሓደ ሓደ ጊዜ ብፍጹም ሃለዎቱ የጥፍእ ይኸእል፣ ኣእምሮኡ ግን ውሑስ እዩ።

እንታይ ክትገብር ኣለካ ?

1. ርግኣትካ ተቋጻጸር።
2. ኣብ ጎዳኢ ነገራት ከይወድቅ ተኸላኸለሉ።
3. ንጎኒ ከም ዝድቕስ ግበር።
4. ረስኒ ከምዝቕንስ ግበር። ካብ ክዳን ነጻ ግበር። ሃለዎቱ ኣጥፊኡ ተሃልዩ ዝኸኑ ነገር ኣብ ኣፉ ኣይትግበር።

መዓስ ኢኻ ትውከሶ ?

- ▶ ረስናዊ ምንቅጥቃት ወይ ምንፍርፋር ክሓምም ከሎ ንመጀመርያ ጊዜኡ ክኸውን ከሎ፣ ብህጹጽ ናብ ዶክተር ናይ ስልኪ ጻውዒት ግበር።
- ▶ ምንፍርፋር ልዕሊ ሓደቂቅ ምስ ዝጸንሐ ቆልዓኻ ኣብ ውሑስ ቦታ ገይርካ ብህጹጽ ኣምቡላንስ ጻውዕ (ናብ 📞 144 ደውል)።
- ▶ ውሉድካ ምሉእ ጥዕና እናሃለዎ ምንፍርፋር ምስ ዝህልዎ ካብ ዶክተርካ ሓገዝ ሕተት።

ጉንፋዕ

ጉንፋዕን ሰዓልን (ኢንፎርሜሽን) ብጠንቁ ናይ ቫይረስ ይመጹ። ትሕቲ ክልተ ዓመት ዝኾኑ ህፃናት ኣብ ዓመት ክሳብ ኣሰርተታት ግዚ በዚኣም ኣይነተታት ሕማማት ክጥቀሱ ይኽእሉ።

ቆልዓ ጉንፋዕ ምስ ዝሕዞ ኣፍንጫኡ ይዕበስ፣ ጸረርታ ይህልዎ፣ ይህንጥስ፣ ይሰዕል፣ ጎረርኡ ይቐስል፣ ሸውሃት ምጥፋእ፣ ተዛማዲ ረስኒ ክህልዎ ይኽእል። እቲ ሕማም ከዓ ክሳብ ሰሎሙን ገዢ ምዃን ዝኾነ ጊዜ ክጸንሕ ይኽእል እዩ። ጉንፋዕን ሰዓልን ተመሳሳሊ ብተዛማዲ ቀሊል ሕማማት እዮም፣ ኢንፍልወንዛ ግን ሓደገኛ ሕማም እዩ! ጉንፋዕ ዝሓዞ ቆልዓ ጸውትኡን መዓልታዊ ሂወቱን ብቀሊል ክሰላስል ይኽእል እዩ።

ጉንፋዕ ምስ ዝሕዞ እንታይ ክትገብር ኣለካ?

ንጉንፋዕ ብቀሊል ክሕውዮ ዝኽእል መድሃኒት የለን፣ ባዕሉ ዝገድፈካ ዓይነት ሕማም እዩ። ኮይኑ ግና ገለገለ ስምዒታት ጉንፋዕ ንምህዳእ ዝዕቡ ስጉምቲታት ክትወሰረድ ትኽእል።

- ▶ ኣፍንጫኡ ብጽፋይ ጨርቁ ኣጽርየሉ (ኣብ ታሕቲ ረኣ)
- ▶ ረስኒ ተሃሊዎ ብዙሕ ፈሳሲ ከም ዝሰቲ ግብር
- ▶ እምብዛ ተከቢድዎ ፓራሲታሞል ብዓቀኑ ክትህቦ ትኽእል ኢኻ። እዚ ኣገባብ ነቲ ሕማም ከህድኣ ይኽእል እዩ። ምሉእ ብምሉእ ግን ቀልጢፉ ኣየጥፍኡን እዩ።

+ መረጃ

ንኣፍልጦ ዝኣከል፣ ንትሕቲ 6 ዓመት ቆልዑ ብምኽንያት ጉንፋዕን ሰዓልን መድሃኒታት ምሃብ ሓደገኛ ሳዕቤናት ክህልዎ ይኽእል እዩ።

አፍንጫ ምስ ዝዕበሰ፣ እንታይ ክግበር ይከኣል?

ውሉድካ ንፋጥ ምስ ዝህልዎ አፍንጫኡ ክዕበሰ ይኸእል እዩ። ዝበዝሕ ብ
አፍንጫኡም ስለ ዘተንፍሱ ናይ መግቢ ድሌቶም ይዝሕል።

ስለዚ አፍንጫኡም ብግቡእ ከነጽርዮ ኣለና።

አፍንጫ ውሉድና ብኸመይ ክንሓጽብ ንኸእል?

አፍንጫ ውሉዳትና ተነቓፍን ረቂቅን ስለ ዝኾነ፣ እዚ ዝሰዕብ መምርሒታት ብግቡእ
ተኸተል።

መድረኽ 1፡ ምስ ኣካላት ዝሰማማዕ ፈሳሲ
ኣዳልዉ፡ ንውሉድካ ድማ ናብ ሓደ ወገን
ኣደቕሶ

መድረኽ 2፡ ነቲ ጥርመዛብ ቀስ ገይርኩም ኣብቲ
መስኮት ናይ አፍንጫ ግበርዎ፡ ድሓር ከኣ ፍርቂ
ካብኡ ናብቲ መስኮት ናይ አፍንጫ ኣእትዉ
(ከባቢ 2ሚሊ)። ካብ 2-3 ካልኢት ተጸቡ። እቲ
ፈሳሲ ድማ ነቲ ንፋጥ መሰል ሓዙ ብትንሓግ
ወይ ከኣ ብጎረሮ ኮረር ክብል ኣዩ።

መድረሽ 3፡ ውልድኩም አተናፍስሉም መታን ከቆጸጸሩ ኮፍ አብልዎም

መድረሽ 4፡ ናብቲ ሓደ ወገን በጥ አቢልኩም ድማ ነታ ካልአይቲ መስኮት ናይ አፍንጫ አጽርዩዎ

መድረሽ 5፡ ሰፍት ገይርኩም ናይ ውሉድኩም አፍንጫ ጽረጉ

አገደስቲ ሓበሬታት

ሓደጋ መታን ከይገጥሞም፣ አብ ግዜ ከንክን ንውልድኩም ሓዝዎም አብ ሓደ መንስኮት አፍንጫ ልዕሊ 2 ሚሊ ናይ ማይ ጨው እይትጠቐም

ሰዓል

ሰዓል አገዳሲ ናይ አካልትና ግብረ መልሲ ኮይኑ ቱቦታት ንናይ መተንፈሲ አካላትና ካብ ዘቐጥዕ ነገር ዝጸርይሉ ኢዩ።

መብዛሕቲኡ ግዜ ብሰንኪ ሻይረስ ነድሪ ናይ ጎረሮ ዝመጽእ ኮይኑ፣ ብሰንኪ ጉንፋዕ ብዝምትጭው ምራቕታት ድማ ይጋደድ። (ብዛዕባ ሰዓል ዘሎ ምዕራፍ ኣብ ገጽ 23 ረኣ)። ኣብ ገለ ውሑዳት እዋናት፣ ብሰንኪ ምንጻር ናይ ጉርጉማን ሰናብኡን ክመጽእ ይኽእል።

ኣብ መጀመርያ እንታይ ክትገብር ኣለካ?

1. ኣብ ግዜ ጉንፋዕ፣ ርእሲ ናይ ውሑድካ ካብ ዓራት ክብ ኣብሎ ኣፍንጨኡም ድማ ሕጸቦም ኣገዳሲ እንተኾይኑ (ገጽ 24-25 ረኣ)።
2. ውሑድኩም ኣዝማ እንድሕር ኣለዎ ኮይኑ፣ እቲ ናይ ኩሉ ግዜ መድሃኒቶም ብምሃብ ጀመር።
3. ኣብ ኩሉ እዋናት፣ ውሑድ ማይ ወይ ከአ ቆጽላዊ ሻሂ ከሰትዩ ሃበኡም። ብሓፊሻ እቲ ሰዓል ባዕሉ ኢዩ ዝሓወ።

አገዳሲ ሓበሬታ

እዞም ዝሰዕቡ እንተ ኣጋጦምዎ ንክኢላ ናይ ቆልዑ ሓኪም ተወከስ።

- ▶ ውሑድኩም ናይ ምስትንፋስ ሽግር እንተልይዎ
  - ▶ ሰዓል ካብ 10 መዓልታት ንላዕሊ እንተገይኑ
  - ▶ እቲ ሰዓል ተወሳኺ ንልዕሊ ሰለስተ መዓልቲ ዝገበረ ረስኒ፣ ቅልጡፍ ኣተናፍሳ ወይ ከአ ቃንዛ ናይ ኣፍልቢ እንተልይዎ።
  - ዝሰዕቡ ኩነታት ምስ ተኸሰቱ ከዓ ናብ ☎ 144ደውል።
  - ▶ ውሑድኩም ከስተንፍሱ ኣዝዮም ዝሸገሩ እንተኾይኖም
  - ▶ ውሑድኩም ንመጀመርታ እዋን ናይ ኣዝማ ምግዳድ እንተጋጢምዎም ወይ ውን መድሃኒቶም ጽቡቕ እንተዘይሰሪሑ
  - ▶ ንእሽቶም ነገር እንተውሒጦምን ሕማቕ እንድሕር የስተንፍሱ ኣልዮምን
  - ▶ ብዙሕ ዝልዝዩን ብርቱዕ ሕርኸርኸ ናይ ጎረሮን እንተልይዎምን።
- ንውልድኩም ናብ ናይ ትምባኾ ትኪ ኣይተቐልዕዎም።

ሕርኸርኸ ናይ ጎረሮ

ሕርኸርኸ ናይ ጎረሮ ሙብዛሕቲኡ ግዜ ብቫይረስ ኢዩ ዝመጽእ። ደሓር ብጉንፋዕ፣ ብናይ ዓይኒ ቃንዛን ይኸተል፣ ኣብ መወዳእታ ኸኣ ሰዓልን ረስኒን ይመጽእ።

ሕርኸርኸ ናይ ጎረሮ እውን ምልክት ናይ ዘይርእ ቁስሊ ጎረሮ ክኸውን ይኸእል ኢዩ። እዚ ሓዲ ማይክሮብ ኮይኑ ብጸረ-ነፍሳት ዝኾነ መድሃኒት ምፍጥስ ዘድልዮ ኢዩ። ኣብ ከምዚ እዎን፣ እቲ ቆልዓ ሙብዛሕቲኡ ግዜ ብርቱዕ ረስኒን ተምላሰን ኣለዎ። ኣብ ገለ ገለ እዎን ድማ ነኣሽቱ ሮዛ ዝሕብሮም ዕንፍሩር ክወጽ ይኸእል ኢዩ። እዚ ድማ ረስኒ ስካርለት ተባሂሉ ይጽዋዕ።

መጀመርያ እንታይ ክትገብር?

1. ውሉድካ ካብ 4 ዓመት ንላዕሊ እንተኾይኑ፣ ነቲ ቃንዛ መሀድኢ ዝኾኖ ዝምጸ ከኒና ክትህቦ ትኸእል ኢኻ። ነቲ ፋርማሲስት ምስ ናይ ውሉድካ ዕድመ ዝኸይድ መድሃኒት ክህበካ ሕተቶ።
2. ረስኒ እንተልዩ፣ ፓራሲታሞል ተጠቀም።
3. ንውሉድካ ዝሓልፈ ፈሳሲ ክሰትዮ ሃቦ። ዝኾነ ናይ ፍሩታ ጽጊቕ ወይ ናይ ለሚን ጽጊቕ ነቲ ጎረሮ ዝሃሲ ኣወግድ።

ገዳሲ ሓበሬታ

እቲ ቃንዛ ካብ ሰለስተ መዓልቲ ንላዕሊ እንተ ጸኒሑ፣ ውሉድካ ድማ ረስኒ ወይ ዕንፍሩር እንተልዩዎ፣ ንናይ ቆልዑ ክኢላ ሓኪም ተወከስ። ውሉድካ ኣገዩ እንተሓሚመ፣ ፈሳሲ ምውሳድ እንተዘይከኢሉ፣ ብዙሕ ዝልዚ እንተኾይኑ ከምኡ 'ውን ተሸጊሩ የስተንፍስ እንተልዩ፣ ኮፍ ከም ዝበል ግበር ደሓር ክኣ 144 ምውዳል ናብ ሆስፒታል ትወስዶ ኣምቡላንስ ጸውዓሉ።

ዕንጫረ (ድርቀት)

ጸባ ጡብ ኣደ ዝወሰዱ ዕሸላት ውሑድ እዋናት ኢዩ ዕንጫረ ዘጋጥሞም፤ ምኽንያቱ ጸባ ጡብ ኣደ ምሉእ ብምሉእ ስለ ዝሓቕቕ። ንናጽላኺ ተጥብቂ እንተተሊኺ፣ እሞ ኸእ ሓንሳብ ኣብ ሰሙን ቀልቀል ዝወጽእ እንተኾይኑ፣ ነቲ ትርኢት ናይቲ ቀልቀል ጥራይ ተዓዘብዮ፣ እቲ ቀልቀል ልምሉም እንተኾይኑ እቲ ዕሸል ድማ ናይ ኩብዲ ቃንዛ ዘይብሉ እንተኾይኑ፣ ዕሸልኪ ዕንጫረ ዮብሉን።

እንታይ ማለትዩ ድርቀት ኩብዲ??

ሓዲ ቆልዓ ዕንጫረ ኣለዎ ዝበሃል እቲ ቀለቀሎም ዘይሰሩዕ ፣ ድሩቕ ከምኡ ውን ምውጽኡ ዘሸግር እንተኾይኑ ኢዩ። ገለ ቆልዑ ወላ ናብ ሸቓቕ መዓልታዊ እንተኾዩ ዕንጫረ ክህልዎም ይኸእል ኢዩ፤ ምኽንያቱ ነቲ ልዕሊ ዓቕን ዝመልእ መዓንጥእም ብመልክዕ ተሪር ቀልቀል ስለዘውጽእዎ።

ሓንሳብ ሓንሳብ ተሪር ቀልቀል ንኣሸቱ ነቃዓት ኣብ መሃንቱስ ክፈጥር ይኸእል ኢዩ፤ ደም እውን ምስ ቀልቀል ክረእ ይኸእል ኢዩ። እዞም ነቓዓት ኣዝዮም ኣቕንዘውትን ነቶም ቆልዑ ድማ ሰሩዕ ዝኾነ ቀለቀል ካብ ምውጻእ ከሸግርዎም ይኸእሉ ኢዮም። እቲ ቃንዛ ኣብ ከንዲ ቀልቀል ምድፋእ፣ ቀልቀል ከም ዝተሓዘ ክገብር እውን ይኸእል ኢዩ።

እንታይ ክትገብር ?

መግቢ (ብዛዕባ ኣመጋግባ ዝምልከት ምዕራፍ ኣንብብ ገጽ 6)

- ▶ ውሑድካ ትሕቲ 4 ወርሒ ዝዕድሚኡ እንተኾይኑ ቀልቀል ተሪር እንተኾይኑ፣ ንክኢላ ናይ ቆልዑ ዝኾነ ሓኪምካ ሓብርን ተወከስን።
- ▶ ውሑድካ ልዕሊ 4 ወርሒ ዝዕድሚኡ እንተኾይኑ ምሸምሽ፣ ኩኽ፣ ፔረ ወይ ከኣ ሰብሊ (ብመልክዕ ሸሮ ናይ ኣሕምልቲ) ሃብ።
- ▶ ውሑድካ ልዕሊ 1 ዓመት ዝዕድሚኡ እንተኾይኑ ፍሩታ ወይ ኣሕምልቲ እንተወሓደ ሓሙሽተ ግዜ ኣብ መዓልቲ ሃቦ(ወይኒ፣ተምሪ፣ በርቁቕ፣ በለስ ጥልዖን፣ ፊኖክዮ፣ ዙኪኒ ወዘተ)። ባህርያዊ እኽለ፣ ብሸኾቲ ወይ እውን ሩዝ ክትህብ ትክእል።

ምህላኸ ናይ ጸባ፣ በረድ፣ ቸኮላታ ወይ ሌሎች ፎርማዎች ቀንስ፣ ምኽንያቱ ብዙሐ ናይ ጸባ ፍርዖት ድርቆት ስለ ዘስዕብ።

ውላድካ ብዙሕ ክስቲ ኣለዎ፣ ኩሉ ግዜ ከኣ ኣብ ግዜ ቀጥሲ ጽግታ ክሰቲ ኣለዎ።

ናይ ህይወት ጽሬት

ውላድካ ብስሩዕ ናብ ሸቓቕ ክኸይድ ኣለዎ፣ ብዘይ ዝኾነ ገደብ፣ ኣብ ስሩዕ ግዜ ከምዝኸውን ግበሮ።

እዚ ምኽሪ እንዳ ኣተግርበካ እንክሎኻ ዕንጫረ ዝቐጽል እንተመሰሉ፣ ነቲ ናይ ቆልዑ ክኣለ ሓኪምካ ተወከሶ፣ ነቲ ቀልቀል ዘፍኩሰ መድሃኒት ክእዝዙ ኢዮም።

!

ኣገዳሲ ሓበሬታ

ዕንጫረ እንተቀጸሉ፣ ውላድካ ተምላስ እንተገይሩ፣ ኣብ ቀልቀል ደም እንተልይዎ ወይ ከኣ ቀስ ኢሉ እንተወጸኡ፣ ንክኣላ ናይ ቆልዑ ሓኪምካ ተወከስ። ዝኾነ መለስለሲ ናይ ቀልቀል ወይ ተወሳኺ ፋይበር ብዘይ ናይ ሕክምና ምኽሪ ኣይትሃብ።

ውጽኣትን ተምላሰን

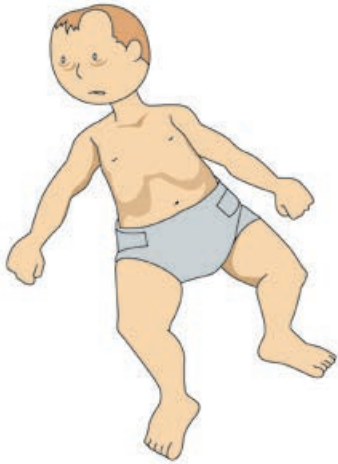
ውልድኩም ኩሉ ዝበልዕዎ ዶ የምልሰዎ? ብዙሕ ግዜ ፈሳሲ ዝኾነን ሕማቕ ጨና ዘለዎን ቀልቀል ኣለዎም፣ ረስኒ ኣለዎም፣ ቅርጻት ኩብዲ ኣለዎም፣ ከምኡ 'ውን ምዕጻው ሸውሃት ኣለዎም ዶ?

ነድሪ-ኣምዑት ኢዩ ዝህልዎም ወይ 'ውን' 'ናይ መዓናጡ ፍሉ'፣ እዚ ድማ ረኽሲ ናይ ከሰዕን መዓናጡን ኢዩ። ሙብዛሕተኡ ግዜ ድማ ብቫይረስ ኢዩ ዝመጽእ።

ውሉድኩም ብተምላሰን ውጽኣትን ብዙሕ ማይ የጥፍኡ። ጽምአት ኣዝዩ ሓደገኛ ኢዩ ንዕኡ። እቶም ቆልዑ ንእሽቱ እንተኾይኖም ድማ መሊሱ እቲ ጽምአት ይገድድ።

ናይ ጻምአት ምልክታት እንታይ ኢዩም?

- ▶ ውልድኩም ደኺሞም፣ ምጽዋት ይኣብዩን በጥ ኢሎም ሱቕ ይብሉ
- ▶ ሚዛን ይቕንሱ
- ▶ ኣዲንቶም የንኮልኩል
- ▶ ቆርቦቶም፣ ኣፎም ከምኡ 'ውን መልካሰም ይነቕጽ
- ▶ ክበኸዩ እንክለዉ ንብዓት ዘይብሎም ይኾኑ
- ▶ ውሑድ ይሸኑ፣ ኣንሶላ ኣብ ግዜ ንግሆ ፈኩሰን ድኑቕ ኢዩ።

ውሉድኩም ከመይ ገርኩም ትኸኸኖኸንዎም?

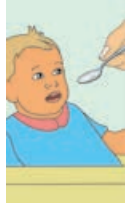
ውጽኣትን ተምላስን መብዛሕቲኡ ግዜ ካብ 5 ክሳብ 7 መዓልታት ይወስድ፣ ባዕሉ ድማ ይሓብድ።

ተጥብቂ እንድሕር ሃሊኹ፣ ኣብ ሓሓጺር እዋንን ብዙሕ ግዜ ውሉድኪ መግቢ። ዘይጠብዩ እንተኾይኖም ከኣ፣ እቲ ናይ ወትሩ ጸባ፣ ብዙሕ ግዜን ቡብንእሸተይ ሃብዮ።

ውሉድኩም ናይ ጽምአት ምልክት እንተኣርእዩ ኦርኤስ (ብኣፍ ዝወሃብ ናይ ኣካልት ጠሊ ዝውስኽ ፈሳሲ) ኣብ ነፍሲወከፍ ማይ ዝደልዩሉ እዋን ንኸወስዶ ይወሃቡ። ናይ ቆልዑ ክኢላ ሓኪምካ እቲ ዝወሓደ ክወሃብ ዘለዎ ዓቕን ናይ ፈሳሲ ኣብ ውሽጢ 24 ሰዓታት ክሕብረካ ኢዩ።

መድረኽ 1፡ ቡቲ ኣብቲ መትሓዚ ዘለዎ ሓበሬታ መሰረት፣ ሓንቲ ሳኬት ናይ ኦርኤስ ኣሕቓቓ። ነቲ ዘዳለኻዮ ብፅባፅ ከዓ ኣብ ፍርጅ ኣቐምጡ።

መድረኽ 2፡ ነፍሲወከፍ 3 ደቂቕ ንውሉድካ ካብቲ ዘዳለኻዮ ፈሳሲ ሃቡ። ማንካ ወይ ስሪንጋ ተጠቐም።

መድረኽ 4፡ ድሕሪ 4 ሰዓታት። ምጥባው ወይ ድማ ካልእ ዘጠቓጠነ ጸባ ምሃብ ቀጽሎ።

ተምላስ ጠጠው ኣብ ዝበለሉ ግዜ፣ ውሉድኩም መግቢ ብምላዕ ብብንእሸተይ ክጅምሩ ይኸእሉ ኢዮም። ፍኹስ ዝበለ መግቢ ሃብዎም። ፍዝ፣ ካሮቲ ከምኡ 'ውን ባናና ቀልቀል ኣብ ምትራር ሓገዝቲ ኢዮም።

እንታይ ዓይነት መድሃኒ ከወሃብ ይከአል?

ውሉድኩም ረስኒ እንተገይሮም፣ ፓራሲታሞል ክትህብዎም ትኸእሉ ኢኹም።

ይመሓላለፍ ድዩ?

እወ፣ ነድሪ-አምዑት ብቀልቀል ወይ ብተምላስ ክመሓላለፍ ይኸእል ኢዩ። ውሉድ ዓቕን ናይ ለበደ ከጋጥም ይኸእል ኢዩ ብፍላይ ድማ ኣብ መዋዕለ ህጻናት፣ ኣብ ውሽጢ ሰድራቤት ወይ 'ውን ኣብ ሓቢሮም ዝቕመጡ ሕብረተሰባት። ብዝተበከሉ ኣእዳው፣ መግቢ ከምኡ 'ውን ማይ ክመሓላለፍ ይኸእል ኢዩ።

ድሕሪ ነፍሲወከፍ ጨርቕ ናይ ቆልዓ ምቕያርካ ወይ ድሕሪ ነፍሲወከፍ ውጽኣት ኣእዳውካ ተሓጸብ።

ናብ መዋዕለ ህጻናት ወይ ቤት ትምህርቲ መኣስ ክምለስ ኣለዎ?

ውሉድኩም ካብ ረስኒን ተምላስን ናጻ ምስ ኮኑ።

አገዳሲ ሓበሬታ

ብቐልጡፍ ንክኣላ ናይ ቆልዑ ሓኪም ወይ ህጹጽ ረድኤት ተወከሱ፡

- ▶ ናይ ውሉድኩም ኩነታት እንተኣሻቂልኩም
- ▶ ንኸተበራብርዎም ዝኸብደኩም እንተኾይኑ
- ▶ ንብዓት ዘይብሎም እንተኾይኖም
- ▶ ንፀ ሰዓታት ሸንቲ እንተዘይሸይኖም
- ▶ ሚዛን እንተቐኒሶም
- ▶ እቲ ተምላስ ቀጠልዮ መሰል ወይ 'ውን መግቢ ዝሓዘ እንተኾይኑ
- ▶ ኣብ ውጽኣቶም ደም እንተልዩ።

ውሉድካ ዝሓዘ ውጽኣት ንልዕሊ ክልተ ሰሙን እንተፀኒሑ ንሓኪም ቆልዑኻ ፀውዓዮ ወይ ህጹጽ ረድኤት ተወከሱ።

አብ መቐመጫ ውሉድኩም ክረኣዩ ዝኸእሉ በሰላታት

አብ ናይ ውሉድኩም መቐመጫ ቐይሕቲ ነጠብጣብ ክረኣዩ ይኸእሉ እዮም፣ ንሱ ድማ ቀስ ኢሉ ናብቲ ትሕቲ ጨርቂ-ሸንቶም ክሓልፍ ይኸእል። እዞም በሰላታት ከዓ ብሰንኪ ሸንቶን ቀልቀልን ዝመጽእ ምንዳር ናይቲ ብቐሊሉ ተነቓፊ ዝኾነ ቆርበት መቐመጫ እቲ ህፃን ይመጹ። አብ ግዜ ውጽኣት እቲ ቀልቀል ብዝበኣሰ ኣነዳሪ ይኸውን።

እዞም ነጠብጣብ ብዙሕ ኣሻቐልቲ ኣይኮኑን፣ ቐልጢፎም ከኣ ይጠፍኡ።

እንታይ ክትገብር ኣሎካ?

- ▶ ነቲ ጨርቂ-ሸንቲ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ሰዓት ረኣዮ፣ ኣብ ዝጠልቀይሉ እዋን ከኣ ቀልጢፍካ ቀይሮም።
- ▶ ነቲ መቐመጫ ብልእብ ዝበለ ማይን ብዘይ ሳምናን ኣጽርዮ።
- ▶ ነቲ ናይ ውሉድካ ቆርበት ብንፋስ ከም ዝኸጸጽ ግበር።
- ▶ ኣንጎብ ናይ ውሉድካ ቆርበት ምስ ነቐጸ፣ ረቕቐ ዝኾነ ዚንክ ዘለዎ መሕወዩ ዝኸውን ዘይቲ ኣርቕቕካ ልኽዮ።

ኣገዳስቲ ሓበሬታታት

- እዚ ዝሰዕብ እንተጋጢሙ ንክኢላ ናይ ቆልዑ ሓኪምካ ተወከሰ።
- ▶ እቲ ተጠቒሱ ዘሎ ክንክን እንዳገበርካ እንከሎኻ እቲ ምቕያሕ እንተቀጸሉ
- ▶ ቅርፍቲ ወይ ፍሪቕሪቕታ እንተማዕቢሉ
- ▶ እቲ ምቕያሕ ካብቲ ቀጻል ሓሊፉ እንተቐጸሉ።

ቊማል

ትፈልጥዎዩ?

ቊማል ጸሩሩይ ይኹን ረሳሕ ጸጉሪ ይፈትው፡ ካብ ርእሲ ናብ ርእሲ ውን ይተሓላለፉ፡ ካብ ርእሲ እንተተፈልዮም ኣብ ውሽጢ 48 ሰዓታት ይሞቱ።

ቊማል ደቀቕቲ ሓሳኹ ኮይኖም ሓምኹሽታይ ሕብሪ ዘልዎምን ውሑድ ሚሊሜተራት ዝምንውሑምን ኢዮም። ናብ ጸጉሪ ብምእታው ደም ናይ ሰብ ይምገቡ።

መዓስ ቊማል ትደሊ?

- ▶ ኣብቲ ኣከባቡ ቊማል እንተልዩ (ኣብ ቤት ትምህርቲ፣ ኣብ መዋዕለ ህጻናት ኣብ ስድራቤት፣ ኣብ መሓዘት ወዘተ።)
- ▶ ናይ ርእሲ ሰሓ ኣብ ዝህልወሉ እዋን
- ▶ ዕጻ ኣብ ጸጉሩ ኣብ ትርእየሉ እዋን። እቲ ዕጻ ምስ ፎሮፎር ይመሳሰል ኢዩ። ከተልግሶም ድማ ኣሸገርቲ ኢዮም።

ከመይ ጌርካ ትደልዮም?

ካብ ፋርማሲ ጸረ-ቊማል ዝኾነ ቀጢን መመሽጥ ግዛእ። ንኹሎም እቶም ኣባላት ናይታ ስድራቤት ፈትሾም (ዓቢይትን ቆልዑን)።

ነቲ ጸጉሪ ኣጥልሎ

ንዝተጠናኸነ ጸጉሪ ፋሕ ዘብል ነገር ግበር

ብቲ ንቡር መመሽጥካ ገይርካ ነቲ ዝተጠናኸነ ጸጉሪ ፋሕ ኣብሎ

ነቲ ጸረ-ቊማል ዝኾነ መመሽጥ ኣብቲ ጸግሪ ግበር፣ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ምዝርጋፍ ካብ መሰረቶም ጀሚርካ ዘርግፎም።

አብ ነፍሲ ወከፍ መንገዲ ድማ ነቲ መመሸጥ ብወረቕት ጌርካ ዝኾነ ቍማል ወይ ዕጻ ጽረገሉ

ነቲ ጸጉር ሕጸቦ

ቍማል አብ ዝህልወኩም 2 ክሳብ 3 ግዜ አብ ወርሒ ደጋግምዎ.

ዝኾነ ነገር አይረኽብካን፡

- ▶ አብ ውሽጢ ክልተ ሰሙን እዚ ፈተሻ ድግሞ

እንተ ረኪብኩም ቕንጨ፡

- ▶ ክልተ ግዜ አብ ሰሙን ናይ ቍማል ፈተሻ ግበር
- ▶ ጥንቁቕ ኮይንካ ጽናሕ፡ ቍማል ክረአዩ ስለ ዝኸለሉ ማለት እዩ

ሓበሬታ

ቍማል አብ ዝህልወኩም ግዜ አንሶላ፡ ክዳውንቲ፡ ባንቡላ(መጻወቲ ቆልዓ) ምሕጻብ ኣድላይ ኣይኮነን.

እንተ ረኪብኩም ቍማል፡

- ▶ ናይ ውሉድካ ቤት ትምህርቲ ወይ መዋዕለ ህጻናር ሓብር
- ▶ አብታ መዓልቲ፡ ኩሎም ኣባላት ስድራቤትካ ፈትሽ ነቶም ቍማል ዝተረኽቦም ድማ ፈወሰ
- ▶ ኣንሶላታት፡ ክዳውንቲ ወዘተ ምጽራይ ኣየድልን ኢዩ።
- ▶ ንነፍሲ ወከፍ ኣባል ስድራቤት ናቶም መመሸጥ ግበረሎም

እዚ ነገር እንተ ዘይሰራሕላይ እንታይ እዩ ክገብር?

- ▶ በዚ መንገዲ ዚ እቶም ቍማል እንተ ዘይጠፊኡም አብ ፋርማሲ ብምኻድ መድሃኒት ግዝኡ ብሓፈሻ፡ ካብ 2 ክሳብ 3 ፍወሳ የድልዩ (አብዘይ፡ 8ይን 15ን መዓልቲ)። ዝኾነ መኽላኸሊ ዝኾውን መድሃኒት የሎን።
- ▶ እቲ መድሃኒት እንዘየጥፊኡም ናብ ሓኪምኩም ብምኻድ ዝግባእ መድሃኒት ክእዝልኩም ተወከስዎ

ብኸያት ናይ ዕሽል

ብኸያት ናይቲ ዕሽል መዛረብን መግለጽን መንገዲ ኢዩ። ኣተኩሮ ዝሰሕብሉ መንገዲ ኢዩ። ጥዑይ ዕሽል ካብ 2 ክሳብ 3 ሰዓት ኣብ መዓልቲ ክበኪ ይኸእል ኢዩ፤ መብዛሕቲኡ ግዜ ኣብ መወዳእታ ናይ ሓንቲ መዓልቲ ወይ ኣብ ግዜ ለይቲ።

ምስ ግዜ፣ ጥሜት ዝገልጽ ንብዓትን ዘይምቹእነት ወይ ቃንዛ ዝገልጽ ንብዓትን ክትፈሊ ክትክእል ኢኻ።

ኣብቶም ናይ መጀመርያ ኣዋርሕ፣ ሓደ ዕሽል ዝኾነ ቃሕታ ኣይገብርን ኢዩ። ገለ ገለ እዋን ዝኾነ ነገር ከህድኦ ኣይክእልን ኢዩ፤ ብዙሕ እውን ኣገዳሲ ኣይኮነን። ብሕቕም ኣብ ዓራት ከተደቕስዎም ትኸእሉ፤ ኣብ ጸልማት ትገድፍዎምን ቡቕ እንተዘይሎም ድማ ኣብ ነፍሲወከፍ 10 ክሳብ 15 ደቂቕ እንዳ መጻእኩም ድማ ትከታተልዎም።

ውላደይ ስለምታይ ይበኪ?

- ▶ እንተጠምዮም
- ▶ እንተደኺጥም
- ▶ እንተ ሞቅይኹም ወይ እንተዝሒሎም
- ▶ በቲ ዝረስሐ ጨርቂ-ሸንቶም እንተተሸጊሮም
- ▶ ብድምጺ ወይ ብርሃን እንተተረቢሾም
- ▶ ብሕማቕ እንተተቐሚጠም ወይ ድማ እንተዘይመቹእዎም
- ▶ ኣብ ምሉእ መዓልቲ ዝተኣከበ ጸቕጢ ቅድሚ ምድቓሶም ከውጽኦ እንተደልዮም።
- ▶ ውሕሰነት ክስመዕም፣ ከተኣማመኑ፣ ብኣክባቢኦም ክትንክፉ እንተደልዮም።

ብዘይ ዝኾነ ምክንያት ድማ ክበኸዩ ይኸእሉ ኢዮም።

ብኸመይ ይፅገስ ?

- ▶ ጠምዩ ወይ ዝሒሉ ከይህሉ ኣረጋጽ፣ እቲ ምንጻፎም ድማ ረሲሑ ከይከውን።
- ▶ ምትእምማን ከስመዎም ኣብ ኣእዳውኩም ሓዝዎም፣ ረሩዎም ኣብልዎም፣ ኣንቐሳቐሶም ድማ።
- ▶ ብቀስታ ተዛረብዎም፣ ዘምሩሎም
- ▶ መታን ክፎኸሶም ሰውነቶም ሕጽብዎም
- ▶ ኣካልቶም ድረዙሎም፣ ብፍላይ ድማ ኣብ ከብዶም ጋዝ እንተልዩዎ።
- ▶ ጡጦ እንተልዩዎም ድማ ሃብዎም፣ ምኽንያቱ ከህድኣም ስለ ዝኸእል።

ኣገዳሲ

ናይ ውሉድኩም ብኸይት እንተብዚሑ ወይ ከኣ ካብ ቀደሙ ዝተፈለየ እንተኾይኑ

- ▶ ንውላድኩም ናብቲ ክኢላ ናይ ቆልዑ ዝኾነ ሓኪም ወይ ሆስፒታል ውሰድዎ።

ናይ ውላድኩም ብኸይት ምጽዋሩ እንተሰኢንኩም

- ▶ ንውላድኩም ብፍጹም ኣይትሕቆንዎ፣ ውላድኩም ከትሓቑኑ እንከሰኹም፣ ነቲ ርእሶም ሕማቕ ዝኾነ ምንቕስቓስ ናብ ቐድሚትን ድሕሪትን ይገብር እዚ ድማ ቀታል ክኸውን ይኸእል ወይ ድማ ንሓንጎል ኣዝዩ ሓደገኛ ዝኾነ ዕንወት የስዕብ

- ▶ ኣይጨድር

- ▶ ንውላድኩም ኣብ ዓራት ኣመቻቹእኩም ብምቕማጥ ነቲ ክፍሉ ግደፍዎ

- ▶ ንውላድኩም ኣብ ምሕላው ዝሕግዘኩም ትኣምንዎ ሰብ (ስድራቤት፣ ጎረባብቲ ወይ መሓዘት)።

ውላድኩም ከክናኹኑ ዝኸእል ናይ ህጹጽ ረድኤት ማእከል ካብ ምውካስ ኣይትቆጠቡ።

ናይ መጠንቀቕታ ምልክታት

እዞም ናይ መጠንቀቕታ ምልክታት እዚኦም ብቕልጡፍ ንክኢላ ናይ ቆልዑ ሓኪምካ ወይ ናይ ህጻናት ማእከል ህጹፍ ረድኤት ከም ትውከስ ክገብሩኻ ኣለዎም።

ናይ ኣሻቃሊ ሕማም ምልክታት

ናይ ለረኒ ክንክን እንዳገበርካ እንከሎኻ ነዞም ዝስዕቢ እንተተግብረኩክ፣ ንህጹፍ ረድኤት ተወከስ፡

- ▶ ውላድካ ገጸም ወይ ከንፈሮም ሰምዮዊ እንተኾይኑ
- ▶ ብጣዕሚ ዝደኸሙ፣ ዝተረበሹን ኣዝዮም እንተተሓሚሞምን
- ▶ ከም ባምቡላ ኣካላቶም እንተለምሊሙ ወይ ከኣ ምንቕስቓስ እንተኣብዮም
- ▶ ክትንክፎም ወይ ከተንቀሳቕሶም ኣብ ትደልዩሉ ክበኪ ወይ ከእዊ ዘይክእል እንተኾይኑ
- ▶ ብዘይ ዝኾነ ምኽንያት ዝበኸዩን ወላ ኣብ ኢድካ ሒዝካ ክትኣብደም እንተዘይኪኢልካን
- ▶ ከተተሰኦም ኣሸጋጋ እንተኾይኑ፣ መልሲ ዘይህቡ ድማ እንተኾይኖም
- ▶ ብድኹም ኣጠማምታ ዝጥምቱን ምጽዋት ዝኣብዩን ምስ ዝኾኑ
- ▶ ዘይንቡር ባህሪ ዘርእዩን፣ ዘይተማእዘኑ ምስ ዝኾኑን።

ናይ ጽምአት ምልክታት

ወላውን ናይ ኣካላቶም ጠሊ ክትውስኽ እንዳጸዓርካ ከላኻ እዞም ዝስዕቡ ነገራት ምስ ትዕዘብ ብቕልጡፍ ተወከስ (ኣብ ገጽ 30 ዘሎ ውጽኣትን ተምላስን ተመልከት)፡

- ▶ ንልዕሊ 8 ሰዓታት ሸንቲ ማይ እንተዘይሸይኑ
- ▶ ብዘይን ንብዓት ክበኪ እንተጸኒሑ
- ▶ ኣዲንቶም እንተ ኣንኮልኪሉ
- ▶ ድኹምን ላህዛዝን እንተኾይኑ
- ▶ ኣፎምን ከናፍሮምን ድርቕን ዝነቕዐን እንተኾይኑ

ሽግር ናይ ኣተናፍሳ

ውላድኩም ካብዞም ዝስዕቡ እንተልይዎም ብቕልጡፍ ተወከስ፡

- ▶ ብጸዕሪ ዘስተንፍሱ እንተኾይኖም
- ▶ ምስ ነፍሲ ወከፍ ምስትንፋስ ዝቋዝም እንተኾይኑ
- ▶ ፋጻ ዝመስል ድምጺን ቕልጡፍ ምስትንፋስን እንተልይዎ
- ▶ ሰምዮዊ ዝሕብሮም ከናፍር እንተልይዎ
- ▶ ኣብ መንጎ ምስትንፋስ ዘዕርፍን ኣተናፍሶም ክቆጸጸሩ እንተዘይኪሉሎምን
- ▶ ኣዝዮም እንተደኺሞም

ናይ ፍረ-ነብሲ ቃንዛ

ንእሽቶይ ውላድኩም እዚ ዝስዕብ እንተልይዎ ብቐልጡፍ ተወከሱ፡

- ▶ ኣብ ፍረ-ነብሲም ቃንዛ እንተልይዎም

ምኻድ ምእባይ

ውላድኩ ካብዞም ዝስዕቡ እንተልይዎም ብቐልጡፍ ተወከሱ፡

- ▶ ምኻድ እንተኣብዮም
- ▶ ኣብ ነፍሲ ወከፍ ክኸድሉ ዝፍትኑ እዋን ዝበኸዩ እንተኾይኖም

ምልክታት ሕግም ሸኩርያ

ውላድኩም ካብዞም ዝስዕቡ ከይህልዎም ብቐልጡፍ ፈትሹ፡

- ▶ ብብዙሕ ዓቕንን ብዙሕ ግዜን ዝሸኑ እንተደኣ ኮይኖም
- ▶ ኩሉ ግዜ ዝጸምኡ እንተኾይኖም
- ▶ ብዙሕ ሊትሮታት ናይ ፈሳሲ ኣብ ሓደ መዓልቲ ዝስትዩ እንተደኣ ኮይኖም
- ▶ ዝደኸሙን ሚዛን ዝቐነሱን እንተደኣ ኮይኖም።

መጠን ቐቕታ

ካብ 0 ክሳብ 3 ወርሒ

ዕሸልኩም ካብዚ ዝስዕብ እንተልይዎ ብቐልጡፍ ተወከሱ፡

- ▶ ልዕሊ 38 ° C ዝዓቕኑ ረስኒ እንተልይዎ
- ▶ ኣዝዩ እንተ ጸምልዩ
- ▶ ዘይንቡር ባህሪ እንተልይዎ (ንኣብነት ብድኸም ዝደሀ እንተኾይኑ)
- ▶ ብተደጋጋሚ ዘምልስ እንተደኣ ኮይኑ
- ▶ ኣዝዩ ቀጻልን ቐጢንን ቀልቀል እንተልይዎ
- ▶ ዝቐይሖ ወይ ወይናዊ ሕብሪ ዝሓዘ መግሊ ዘለዎም ሕምብርቲ ምስ ዝህልዎ

አገዳሲ ሓበረታ

ሕክምና ቆልዑ

Rue Willy-Donzé 6, 1205 Genève

☎ 022 372 40 00

ህጹጽ ሕክምና ቆልዑ

Avenue de la Roseraie 47, 1205 Genève

☎ 022 372 45 55

ወግዓዊ ናይ ሕትመት ሞንገት መገልጸ

እዚ ብሮሽር ብይ/ር ኖኦጫ ዋግነር፣ ፕሮፈሰር ክላራ ፖስፋይ-ባርባን ወ/ሮ ኦሊቭየ ፋህርኒን ብምትሕብባር ምስ ናይ HUG ናይ ሕሙምን ስድራቤትን ናይ ሓበሬታ ጉጅለ (GIPP)ዝተዳለወን፣ ናይዞም ዝስዕቡ ትካላት ሓገዝ ዘለዎን ኢዩ፡

- ▶ ኣብ ውብሳይት www.monenfantestmalade.ch ንምዕራፋት ናይ ውጽኣትን ተምላሰን፣ ቐይሕ መቐመጫን ናይ መጠንቐቕታ ምልክታትን
- ▶ Gesundheitsdepartement des Kantons Basel-Stadt, ንምዕራፋት ናይ ስኒ፣ ክታብት፣ ድርቕት ከምኡ 'ውን ናይ መዓልታዊ ህይወት ሓደጋታት
- ▶ ናይ ሰውዚ ናይ ቆልዑ ማሕበረሰብ፣ ንምዕራፋት ናይ ረስኒ፣ ሰዓል፣ ሕርኽርኽ ናይ ጎረሮ ከምኡ 'ውን ናይ መጠንቐቕታ ምልክታት
- ▶ ኣብ ክፍለ-ሃገር ቫውድ-ኣቫሳድ ዝርከብ ናይ ቁልዕነት ነርስ መወከሲ ማእከል (www.avasad.ch), ብፍላይ «ምምጋብ ዕሽላትን ንኣሸቱ ቆልዑትን» «ረስኒ ቆልዑ», «ምጽራይ ዝተዓበሰ ኣፍንጫ», «ብኽይት», «ምክልኻን ሃንደበት ሞት ናይ ዕሽል»
- ▶ ናይ ኩብክ ሃገራዊ ትካል ናይ ህዝባዊ ጥዕና፣ንምዕራፋት ናይ ቫይታሚን ዲ፣ ኣይሮንን ሰዓልን
- ▶ ናይ ቆልዑን መንእሰያትን ቤት ጽሕፈት (SSEJ) ትምህርቲ ምኒስተር፣ ጀንቫ፣ ንቁማል ዝምልከት ምዕራፍ (ge.ch/enfance-jeunesse/publications)
- ▶ ናይ ስዊዝ ናይ ኣመጋግባ ማሕበረሰብ፣ኣብ ምዕራፋት ናይ ምምጋብ ዕሽላትን እግሪ ተኽሊ ቆልዑን።

migesplus.ch

ማዕዘን ሓበሬታ ኣብ ኢንተርኔትንጥዕና ዝምልከት ብዝተፈላለዩቋንቋታት